

Konferencja: *Nauczyciel języka obcego w przestrzeni pokoleniowej – wyzwania, relacje, metody*,
8 października 2026 r., Katowice

Od promptu do osądu: AI i CLIL w klasie wielokulturowej

Sabina A. Nowak

UNIWERSYTET KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ W KRAKOWIE

CHASOPISMO DLA NAUCZYCIELI
[języki:ovse]
w szkole

Jakie są **potrzeby** nauczycieli
pracujących w klasie wielokulturowej?

NAUCZANE PRZEDMIOTY	POCHODZENIE UCZNIÓW
język polski (jako obcy), hiszpański, angielski, niemiecki, francuski, włoski, geografia, przyroda, chemia, fizyka, historia, matematyka, informatyka, etyka, plastyka, technika, wiedza o społeczeństwie, ekonomia, przedmioty zawodowe, podstawy przedsiębiorczości, doradztwo zawodowe edukacja wczesnoszkolna, nauczyciel wspomagający oligofrenopedagog, pedagog, terapia pedagogiczna	Ukraina Białoruś Bułgaria Wenezuela USA Azerbejdżan Turcja

Artykuł

Nowak, S. A. (2026). Potencjał CLIL i AI w klasie wielokulturowej. *Języki Obce w Szkole: czasopismo dla nauczycieli*, <https://doi.org/10.47050/jows.2026.1.87-105>

Plan

1. Zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe CLIL
2. AI i edukacja oparta na sztucznej inteligencji
(ang. *artificial intelligence-driven education*, AIDE)
3. Integracja podejścia CLIL z edukacją opartą na sztucznej inteligencji

Cel:

Jak wykorzystać sztuczną inteligencję w klasie wielokulturowej i zróżnicowanej wiekowo, aby **nie upraszczać uczenia się, lecz rozwijać ciekawość, krytyczne myślenie i samodzielność uczniów?**

CLIL - Zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe

Tab. 1. Metodyka CLIL według Mehisto i in. (2008) (tłumaczenie własne)

WIELOASPEKTOWE PODEJŚCIE (*FOCUS*)

- Wspieranie nauki języka w klasach przedmiotowych
- Wspieranie nauki przedmiotu w klasach językowych
 - Integrowanie kilku przedmiotów
 - Organizacja nauczania poprzez tematy i projekty międzyprzedmiotowe
 - Wspieranie refleksji nad procesem uczenia się

IDEA „RUSZTOWANIA” (ANG. *SCAFFOLDING*)

- Opieranie się na wiedzy, umiejętnościach, postawach, zainteresowaniach i doświadczeniach studentów
- Przekazywanie informacji w przyjazny sposób
- Reagowanie na różne style uczenia się
- Wspieranie kreatywnego i krytycznego myślenia
- Stawianie wyzwań studentom poprzez „podnoszenie poprzeczki”

BEZPIECZNE I WSPIERAJĄCE ŚRODOWISKO UCZENIA SIĘ

- Używanie działań i form wypowiedzi znanych uczącym się
- Obrazowanie języka i przedmiotu w klasie szkolnej
- Wspieranie pewności siebie uczących się w eksperymentowaniu z językiem i treściami przedmiotowymi
- Tworzenie klasowych centrów uczenia się
- Wprowadzanie dostępu do autentycznych materiałów i środowiska sprzyjającego nauce
- Zwiększanie świadomości językowej studentów

AKTYWNE UCZENIE SIĘ

- Studenci wypowiadają się częściej niż nauczyciel
- Studenci pomagają w wyznaczaniu treści przedmiotowych, językowych i rezultatów procesu uczenia się
- Studenci oceniają postęp w osiąganiu wyników kształcenia
- Popieranie współpracy z rówieśnikami
- Negocjowanie ze studentami znaczenia zagadnień językowych i przedmiotowych
- Nauczyciel jako osoba wspierająca proces uczenia się

AUTENTYCZNOŚĆ

- Udzielanie studentom pomocy językowej, kiedy potrzebują
- Uwzględnianie zainteresowań studentów
- Stwarzanie regularnych powiązań pomiędzy uczeniem się a życiem studentów
- Nawiązywanie kontaktów z innymi użytkownikami języka CLIL
- Używanie aktualnych materiałów z mediów i innych źródeł

WSPÓŁPRACA

- Planowanie kursów/zajęć/tematów we współpracy z innymi nauczycielami CLIL i nie-CLIL
- Zachęcanie rodziców do zdobywania informacji na temat podejścia CLIL i w jaki sposób mogą wspierać studentów
- Angażowanie lokalnej społeczności, władz (np. uczelni) i przyszłych pracodawców

AI

AI wspiera nauczycieli w takich obszarach, jak

- ocena pisemnych wypowiedzi (ang. *automated writing evaluation*),
- rozpoznawanie mowy (ang. *automated speech recognition*),
- tutoring adaptacyjny (ang. *intelligent tutoring systems*),
- generowanie zasobów edukacyjnych z wykorzystaniem przetwarzania języka naturalnego (ang. *natural language processing, NLP*) (Son, Rużić i Philpott 2025).

WYZWANIA (nie tylko natury etycznej)

- brak odpowiedniego przeszkolenia nauczycieli,
- trudności techniczne,
- obawy o prywatność w kontekście ujawniania danych,
- opór wynikający z lęku przed zmianą lub sceptycyzmem,
- konieczność ponoszenia kosztów licencyjnych czy szkoleniowych,
- nadmierne poleganie na AI może prowadzić do ograniczenia autonomii zawodowej, obniżenia satysfakcji z pracy oraz depersonalizacji procesu uczenia.

Projektując zadanie CLIL z AI warto połączyć:

podejście zadaniowe (ang. *task-based learning*)

z

uczeniem się zorientowanym na działaniu (Miodunka, 2013) (ang. *action-oriented learning*) opisanym w ESOKJ (2001, 2020)

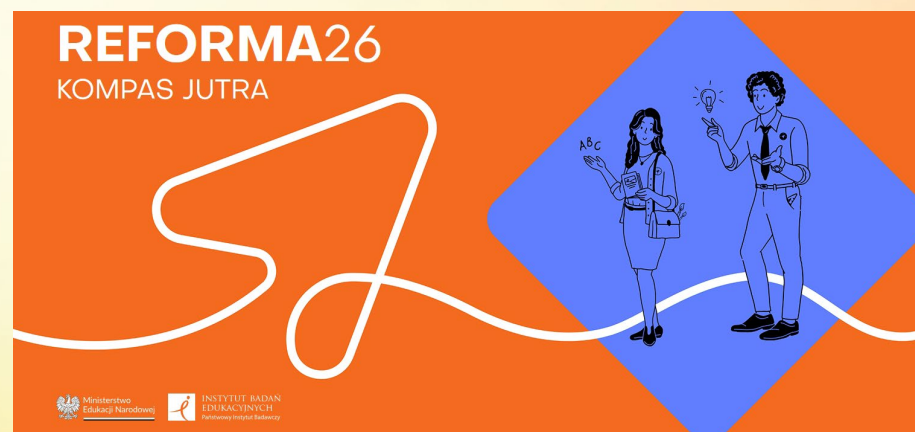
➤ **Projekt** (ang. *project-based learning*)

Miodunka, W. (2013). Podejście zorientowane na działanie w nauczaniu języków obcych: **od (małych) zadań do (dużych) projektów**. *Języki Obce w Szkole*. 2(57), 80-85. <https://ruj.uj.edu.pl/server/api/core/bitstreams/f4413c76-5db5-4955-b3d4-5588a7cb10e9/content> .

Projekt powinien posiadać następujące cechy:

1. być ukierunkowany na **konkretny produkt**, na tyle wyraźny, by **przemawiać do wyobraźni** jego wykonawców,
2. rozciągać się na dość długi okres, aby **satysfakcja z jego wykonania** nie była natychmiastowa, lecz oczekiwana,
3. **mobilizować cały zespół**, aby każdy mógł przyczynić się do jego realizacji według własnych możliwości,
4. dotyczyć wielu dziedzin wiedzy, aby **uczenie się było znaczące** i miało charakter zróżnicowany

(Janowska, 2011, s. 156)

Model projektowania zadania CLIL+AI oparty na czterech pytaniach

- (1) czego uczeń ma się nauczyć
- (2) jakiego języka potrzebuje
- (3) jakie wsparcie jest konieczne
- (4) co wymaga weryfikacji przez nauczyciela.

Od promptu do osądu

CZASOPISMO DLA NAUCZYCIELI
[języki:ovse]
w szkole

Prompt

Cel: zadanie CLIL+AI

*typu „non-googleable”

którego nie da się wykonać przez samo skopiowanie odpowiedzi z AI

Prompt do AI

1. Przygotuj zadanie CLIL na temat [temat], na poziomie językowym [POZIOM CEFR], ...
2. **AI może być częścią zadania, ale nie może wykonywać pracy za ucznia**
3. Wykorzystaj **Socratic questioning**, np.:
What makes you think that? What evidence.... What would change your mind?
4. **Zadaj mi pytania zanim zaczniesz.**

5. Zaprojektuj je tak, aby było **non-googleable** – uczeń nie powinien móc wykonać go poprawnie przez znalezienie gotowej odpowiedzi w Google ani przez skopiowanie odpowiedzi wygenerowanej przez AI.

6. Zadanie powinno wymagać od ucznia:

- podjęcia decyzji,
- uzasadnienia swojego stanowiska,
- porównania różnych możliwości
- odniesienia odpowiedzi do konkretnego kontekstu, danych, materiału, obserwacji lub doświadczenia.

ZADANIE:

„Czy wokół naszej szkoły powinna powstać strefa bez samochodów?”

Przedmioty: Ln + geografia / wiedza o społeczeństwie / edukacja ekologiczna – **czyli CLIL**

Poziom: klasa 8 (wielokulturowa)

Czas: 2–3 lekcje

Produkt końcowy: rekomendacja dla dyrekcji lub władz lokalnych w języku angielskim

UWAGA!

Nie ma jednej poprawnej odpowiedzi.

Uczniowie muszą rozważyć potrzeby różnych osób: *uczniów, rodziców, nauczycieli, mieszkańców, osób z niepełnosprawnościami i osób dojeżdżających z daleka.*

Model (1) czego uczeń ma się nauczyć

SAMODZIELNE STANOWISKO

Przed użyciem AI każdy uczeń zapisuje:

1. swoje wstępne stanowisko;
2. dwa argumenty;
3. jedną wątpliwość;
4. jedną grupę, której perspektywa może być inna.

PYTANIA DO AI pytania sokratejskie

1. *Czyjej perspektywy tutaj brakuje?*
2. *Jakich dowodów potrzebujemy, żeby uznać to twierdzenie za wiarygodne?*
3. *Czy można dojść do przeciwnego wniosku?*
4. *Jakie mogą być niezamierzone konsekwencje?*
5. *W jakich warunkach to rozwiązanie mogłoby się sprawdzić?*
6. *Co sprawiłoby, że zmienilibyśmy zdanie?*

Model (2) jakiego języka potrzebuje

1. *Sentence starters* i bank przydatnych zwrotów;
2. Pytania naprowadzające zamiast gotowych odpowiedzi;

Nie chodzi tylko o „uprościć język”, ale o zaprojektowanie wsparcia językowego tak, aby uczeń mógł wykonać wymagające poznawczo zadanie.

Upraszczamy język, nie myślenie.

Scaffolding language, not thinking.

Sentence starters

Giving an opinion:

I think that... / In my view... / I believe...

Giving reasons:

This is because... / One reason is that...

Using evidence:

The evidence shows that... / According to the data...

Considering another view:

Some people may argue that... / On the other hand...

Questioning ideas:

What makes us think that...? / Is there another explanation?

Consequences:

This could lead to... / One possible consequence is...

Making a recommendation:

I would recommend... / The best solution would be...

Model (3) jakie wsparcie jest konieczne

Wsparcie powinno pomagać uczniowi wykonać zadanie samodzielnie, a nie wykonywać zadanie za niego:

1. jasne kryteria sukcesu (**następny slajd**);
2. przykłady i modele wykonania zadania;
3. dostęp do wiarygodnych źródeł; „Tracing AI”
4. możliwość porównania odpowiedzi AI z innymi źródłami;
5. czas na rozmowę, negocjowanie znaczeń i pracę w grupie;
6. wsparcie nauczyciela jako **mediatora**; (ESOKJ, 2020)
7. bezpieczna atmosfera, w której **można pytać, wątpić i popełniać błędy**;
8. zróżnicowane formy wsparcia dla uczniów o różnym poziomie językowym i doświadczeniu.

Model

(4) co wymaga weryfikacji przez nauczyciela.

Kryteria oceniania

Najważniejsze *nie jest to*, czy grupa wybierze strefę bez samochodów, lecz czy:

1. *uwzględni różne perspektywy;*
2. *zweryfikuje odpowiedź AI;*
3. *wykorzysta wiarygodne źródła;*
4. *zmieni lub odrzuci część sugestii AI;*
5. *uzasadni własną decyzję;*
6. *zastosuje język współpracy i mediacji.*

Model projektowania zadania CLIL+AI oparty na czterech pytaniach

- (1) czego uczeń ma się nauczyć
- (2) jakiego języka potrzebuje
- (3) jakie wsparcie jest konieczne
- (4) co wymaga weryfikacji przez nauczyciela.

Wnioski 1/3

AI nie ma wyřęczać ucznia, lecz prowokować do myślenia, zadawania pytań i weryfikowania treści.

AI jako potencjalnego sojusznika nauczyciela CLL

o ile ten zachowa krytyczną refleksyjność, zadba o dobrostan uczniów i będzie gotów do ciągłego uczenia

Wnioski 2/3

Nauczyciel „AI-ready” (Poth 2025)

- *posiada umiejętność selektywnej i krytycznej oceny narzędzi edukacyjnych z uwzględnieniem ich przeznaczenia, funkcjonalności oraz wpływu na proces uczenia się*
- *jest gotowy do projektowania zajęć z wykorzystaniem AI w sposób zintegrowany z celami językowymi i przedmiotowymi, co oznacza m. in. uwzględnienie zastosowania technologii na etapie zdobywania wiedzy, ćwiczenia i utrwalania materiału oraz oceny umiejętności*

Wnioski 3/3

31 i[^] k[^]r ` w[^] fbi[^]

➤ t p m[^]o` f b l m<sup>^</sup>o p k<sup>^</sup> w<sup>^</sup> r c<sup>^</sup> k f r <sup>™</sup> k d ° q r p q ≥ ^ p b a b a r ` ^ q f l k'

➤ m l q w b _ e t p m f b o[^] k f[^] a w f b ` f w a l ś t f<sup>^</sup> a ` w k f b j q[^] r j v
[™] i f d f 4 ^ g Y ¯ y ‡ ' [™] k d ° q[^] r j ^ ≥ ^ p b a b a r ` ^ q f l k'

➤ j ^ w a l i k l ś c a l j b a f[^] ` g f <sup>™</sup> i r k ` f i l c & r d n b Y ¯ Y ¯ ' m j f e a w
p[^] ` e k l i l d f a ^ r ` w k f b j °

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

sabina.nowak@uken.krakow.pl

To use or not to use AI

AP photo

Elementary school teachers picket against use of calculators in grade school

The teachers feel if students use calculators too early, they won't learn math concepts

Math teachers protest against calculator use

By JILL LAWRENCE
Associated Press Writer

WASHINGTON — People have come to Washington to protest the nuclear arms race and racial segregation in South Africa, but the small group of renegade math teachers

"My older kids don't pay any attention to an answer being absurd. They don't look at it. It's on the calculator," Diana Harvey, a high school teacher from Hillsboro, Ohio, said.

"They're addicted," she said. "We call 'em calcuholics."

strate," he said. "Teachers are shy."

Leland Webb, a math education professor from California State College at Bakersfield and co-author of math curriculum guidelines for his state, was not shy when he heard about the mini-rebellion.

KORZYŚCI Z CLIL

Rozwijanie komunikacji jako kluczowej kompetencji

Zwiększenie motywacji uczniów do nauki języka i treści

Współpraca między nauczycielami

Przygotowanie do globalnych wyzwań komunikacyjnych

Uczeń sam dochodzi do rozwiązania wspierany przez nauczyciela (ang. *scaffolding*)

Profesjonalny rozwój nauczyciela

Zindywidualizowane nauczanie w kontekście językowym

Uczenie się przez działanie, dyskusję, analizę, prezentację

Rozwijanie umiejętności myślenia wyższego rzędu

Tworzenie środowiska sprzyjającego współpracy i komunikacji

Rozwijanie umiejętności XXI wieku (ang. 4C) (*krytyczne myślenie, współpraca, komunikacja, kreatywność*)

Refleksja nad procesem nauczania i całościowego uczenia się

KORZYŚCI Z AI

Personalizacja/indywidualizacja procesu nauczania

Usprawnienie procesów edukacyjnych (czas)

Wspomaganie nauczycieli w pracy z różnymi grupami uczniów

Rozwój umiejętności miękkich

Dostęp do zasobów edukacyjnych na skalę globalną

Eliminowanie barier językowych

Generowanie scenariuszy zajęć w różnych językach

Umożliwienie innego ujęcia zagadnień

Wsparcie dla nauczyciela (**AI nie zastępuje nauczyciela**)

Dostosowanie materiałów do różnorodności kulturowej

Wpływ na rozwój społeczny i technologiczny

Wsparcie TIK w procesie nauczania

Od promptu do osądu: AI i CLIL w klasie wielokulturowej

Od promptu do osądu: AI i CLIL w klasie wielokulturowej Praca w klasie wielokulturowej wymaga wspierania nie tylko rozwoju językowego i rozumienia treści, lecz także współpracy i poczucia bezpieczeństwa uczniów. Wystąpienie pokaże, jak połączyć podejście CLIL z narzędziami sztucznej inteligencji, aby dostosowywać materiały i zadania do uczniów o różnych doświadczeniach językowych, kulturowych i cyfrowych, bez obniżania poziomu poznawczego treści. Punktem wyjścia będą wyniki badania jakościowego przeprowadzonego wśród 22 nauczycieli różnych przedmiotów i etapów edukacyjnych. Uczestnicy konferencji poznają prosty model projektowania zadań CLIL z wykorzystaniem AI, oparty na czterech pytaniach: *czego uczeń ma się nauczyć, jakiego języka potrzebuje, jakiego wsparcia wymaga i co powinien zweryfikować nauczyciel.*